

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tas-27 ta' Ottubru, 2011

Citazzjoni Numru. 310/2004

Kawza fil-lista: 65

**A W
vs
Y W**

II-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici ppremettiet u talbet hekk:

Billi l-kontendenti zzewgu fit-13 ta' Awwissu 1994, fil-Knisja Parrokjali tas-Siggiewi.

Billi l-hajja konjugali bejn il-kontendenti m'ghadhiex aktar possibbli minhabba adulterju, sevizzi, eccessi, u ingurji gravi da parti tal-konvenut.

Kopja Informali ta' Sentenza

Billi minn dan iz-zwieg il-kontendenti kellhom tifla wahda, bl-isem ta' G W, illi twieldet fit-12 ta' Lulju 1999.

Billi l-attrici giet debitament awtorizzata sabiex tipprezenta dina l-istanza permezz ta' digriet f' dan is-sens moghti mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) fis-16 ta' Lulju 2004.

Jghid l-istess konvenut ghaliex m' għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti għal ragunijiet imputabbi l-konvenut u ghall-finijiet tal-Artikolu 48 (c) tal-Kodici Civili (Kap 16) tistabbilixxi d-data meta l-istess konvenut għandu jkun kunsidrat li minnha kien hati tal-fida.
2. Tawtorizza lill-attrici illi tħix separata mill-konvenut zewgha.
3. Tordna illi l-kura u l-kustodja tat-tifla minuri tal-kontendenti G W tigi fdata lill-attrici salv l-access tal-konvenut fil-granet u l-hinijiet stabbiliti mill-Qorti.
4. Tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-attrici martu, għaliha u ghall-imsemmija tifla minuri, dik ir-retta alimentarja xierqa u adegwta illi tigi ffissata mill-istess Qorti, skont il-mezzi tal-konvenut u l-bzonnijiet tal-attrici, pagabbli mill-konvenut lill-istess attrici martu fil-gimgha jew fix-xahar kif ornat minn din il-Qorti jew jekk hekk jidher xieraq lill-istess Qorti, tordna lil konvenut sabiex ihallas lill-attrici, minflok dak il-manteniment kollu jew parti minnu, somma globali li fil-fehma tal-Qorti tkun bizzejjed sabiex l-attrici tkun finanzjarjament indipendent iż-żejjur jew anqas dipendent mill-konvenut.
5. Tapplika kontra l-konvenut interament jew in parti, id-disposizzjonijiet tal-artikolu 48 tal-Kodici Civili (Kap 16).
6. Tikkundanna lill-konvenut jikkonsenja lill-attrici l-beni kollha dotali u parafernali tagħha u separatament tordna illi l-attrici tigi moghtija l-pjena amministrazzjoni tal-beni parafernali tagħha u tillikwida l-pretenzjonijiet parafernali u partikulari tal-attrici kontra l-komunjoni tal-akkwisti.

7. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti, tillikwida l-istess komunjoni u tordna li l-istess oggetti formanti il-komunjoni tal-akkwisti jigu maqsuma f'zewg porzjonijiet komposti kif jigi ordnat u stabbili minn dina l-Qorti in vista, inter alia, tad-dati tal-akkwist tad-diversi oggetti formanti l-istess komunjoni u tad-data stabilita minn din il-Qorti bhala d-data meta l-istess konvenut għandu jkun kunsidrat li minnha kien hati tal-firda, liema porzjonijiet jigu assenjati wahda lill-attrici u l-ohra lill-istess konvenut billi, okkorrendo ghall-finijiet ta' din it-talba, jigi nominat perit biex jagħmel il-likwidazzjoni mitluba u jipproponi pjan ta' divizjoni, nutar sabiex jircievi l-att relativ u kuratur biex jirraprezenta lill-eventwali kontumacja fuq l-istess att.

8. Tordna illi d-dar taz-zwieg tigi okkupata esklussivament mill-attrici.

9. Tawtorizza lill-attrici illi tirregistra ossija tnizzel fir-Registru Pubbliku is-sentenza eventwalment mogħtija minn dina l-Qorti.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut illi huwa ngunt għas-subizzjoni.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet li biha l-konvenut eccepixxa:

1. Illi l-konvenut jaqbel li għandha tigi pronunzjata s-separazzjoni personali minn mal-attrici u dan a bazi ta' l-Artikolu 40 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta fuq ragunijiet imputabbi lill-attrici;

2. Illi l-konvenut ma jaqbilx li għandu jigi applikat l-Artikolu 48 (c) tal-Kap 16 stante li l-attrici għandha wkoll responsabilita' għas-separazzjoni personali bejn il-kontendenti;

3. Illi l-konvenut jaqbel mat-tieni talba attrici stante li hija diga' qiegħda tghix separatament minn mar-ragel tagħha u din fid-dar matrimonjali;

4. Illi a rigward tat-tielet talba attrici, il-konvenut ma jaqbilx ghal kollox ma' din it-talba stante li huwa jixtieq li l-kura u l-kustodja tal-minuri G tkun kongunta bejn il-kontendenti b'hinijiet stabbilit mill-Qorti;
5. Illi a rigward ir-raba' talba attrici, il-konvenut qiegħed prezentament mingħajr xogħol u għalhekk ir-retta alimentari għandha tirrifletti is-sitwazzjoni finanjarja prezenti tal-istess konvenut tenut kont illi l-konvenut għamel minn kollox sabiex isalva n-negozju li kellhom il-kontendenti izda minhabba ragunijiet imputabbi lill-attrici, dan ma setax isehh;
6. Illi l-hames talba attrici ma tistax tigi milqugħha u dan in vista ta' dak li ntqal fit-tieni eccezzjoni tal-konvenut;
7. Illi s-sitt talba attrici ma hijix applikabbi stante li l-attrici għandha fil-pussess tagħha il-beni kollha dotali u parafernali tagħha;
8. Illi a rigward tas-seba' talba attrici, il-konvenut jaqbel li għandha tigi xolta l-komunjoni tal-akkwisti fejn l-oggetti formanti tal-istess jigu maqsuma ugwalment bejn il-kontendenti, izda pero' m'għandhiex tigi applikata il-provvediment tal-Artikolu 48 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
9. Illi a rigward it-tmien talba il-konvenut ma jsibx oggezzjoni għal din it-talba dan sakemm il-minuri G tilhaq l-eta' maggjoreni;
10. Illi a rigward id-disa' talba, m'hemmx kontestazzjoni.

Rat ir-rapport tal-perit legali l-Avukat Dottor Stefano Filletti;

Rat ir-rapport tal-Psikologa Dottoressa Roberta Attard;

Rat l-atti kollha tal-kawza, inkluzi d-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet, il-listi tax-xhieda u l-affidavits prezantati;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Semghet lit-tifla minuri kameralment fis-seduta fid-9 Awwissu 2011;

Ikkunsidrat;

L-Azzjoni

Illi permezz tal-azzjoni odjerna l-attrici qed titlob li din il-Qorti tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet peress li l-hajja konjugali bejniethom m' ghadhiex aktar possibbli ghal ragunijiet imputabqli unikament lill-konvenut fit-termini ta' l-artikoli 38 u 40 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta; kif ukoll sabiex din il-Qorti tirregola l-effetti konsegwenzjali ghas-separazzjoni.

Min-naha tieghu l-konvenut jatribwixxi t-tort lill-attrici, skond l-artikolu 40 fuq citat.

Separazzjoni Personalji

Illi mill-provi jirrizulta li l-partijiet izzeewgu fit-13 t'Awissu 1994, u minn dan iz-zwieg twieldet it-tifla G fit-12 ta' Lulju 1999. F' Mejju 2003 huma sseparaw de facto meta l-konvenut telaq mid-dar konjugali, filwaqt li l-attrici kienet baqghet toqghod fl-istess fond flimkien mat-tifla minuri.

Verzjoni Attrici

L-attrici tghid li l-inkwiet matrimonjali beda fis-sena 2002 meta l-konvenut beda johrog wahdu tard filghaxija u jirritorna lura d-dar fis-sieghat bikrin ta' filghodu. Kien jinjoraha, u kien insensittiv ghall-bzonni jiet tagħha. F'nofs is-sena 2002 ir-relazzjonijiet intimi bejniethom waqfu.

Sadanittant dahlet tahdem magħhom fis-supermarket certu Caroline Fabri, u l-attrici bdiet tinnota li l-konvenut u din il-mara kellhom certu kunfidenza li kienet tmur oltre mir-rapport ta' mghallem u mpjegata.

F' Mejju 2003 il-konvenut kien inibixxa lill-attrici, li kienet tahdem fl-istess hanut, milli tersaq 'l hemm.

Kopja Informali ta' Sentenza

Inoltre f'Dicembru 2004 l-konvenut kien waqaf jghaddi lil martu l-ammont ta' LM100 fil-gimgha li hi kienet tuzahom ghall-ispejjez tat-tifla u tagħha.

L-attrici ssostni li l-konvenut kien telaq mid-dar konjugali biex ikompli f'relazzjoni extra-matrimonjali mal-imsemmija Caroline Fabri. Din it-tezi, għalkemm michuda mill-konvenut, ssib konfort f'numru ta' xhieda mressqa mill-istess attrici.

Verzjoni Konvenut

Illi l-konvenut jghid li l-inkwiet matrimonjali beda fis-sena 1999, u dan kagun tal-fatt li l-attrici “minn dejjem kellha problemi ta' komportament”. Jghid li l-attrici għandha temperament ikrah, tiehu għaliha malajr u taqbżilha malajr. Dan il-komportament tagħha kien aggrava hafna wara z-zwieg tant li f' Mejju 2003 ma setghax jissaportiha aktar u telaq mid-dar konjugali.

Il-verzjoni tal-konvenut dwar il-karatru difficli ta' martu ssib konfort fix-xhieda ta' oħtu, li wkoll tħid li l-attrici kienet tbat minn burdati.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Il-Qorti, wara ezami rett tal-fatti, u debita riflessjoni, hija propensa li tagħti affidament lill-verzjoni tal-fatti kif mogħtija mill-attrici; u hija tal-fehema li, fuq bazi ta' probabbilita' kif jirrikedi d-dritt procedurali civili, hemm provi bizżejjed sabiex iwasslu ghall-konkluzjoni valida li z-zwieg ta' bejn il-partijiet tkisser minhabba r-relazzjoni extra-matrimonjali li l-konvenut ittratjena mal-imsemmija Caroline Fabri. Kien, għalhekk, li hu telaq mid-dar konjugali, u mhux ghax martu kellha karatru difficli.

Dan premess u kkunsidrat, il-Qorti hija tal-fehema li l-hajja konjugali m'ghadhiex aktar possibbi; u s-separazzjoni personali bejn il-partijiet issib gustifikazzjoni, fil-fatt u fid-dritt, fil-komportament tal-konvenut fit-termini tal-artikolu 38; u wkoll fit-termini tal-artikolu 40, fis-sens li l-attenzjoni u kunfidenzi li hu kien jghati lill-imsemmija Caroline Fabri meta din kienet bdiet tahdem magħhom, jikkwalifikaw ghall-offiza gravi fil-konfront ta' martu.

Dan il-komportament abbusiv tieghu jattira fil-konfront tal-konvenut is-sanzjonijiet kontemplati fl-artikolu 48 ta' l-isemmi kapitlu.

Kura u Kustodja

Illi fl-interess suprem tal-minuri, li illum għandha 12-il sena, il-Qorti tordna li l-kura u kustodja tat-tifla tkun fdata f' idejn l-attrici, b'access favur il-missier, nhar ta' Sibt /Hadd b'mod alternat mid-09:00am sat-08:00pm matul is-sena skolastika; u fil-vakanzi tas-sajf l-access jizdied b'gurnata ohra matul il-gimgha mit-08:00am sad-09:00pm, liema gurnata għandha tkun konkordata bejn il-minuri u l-missier.

Il-missier għandu jagħti lill-attrici jew lill-minuri pre-avviz ta' 24 siegha jekk hu ma jkunx se jezercita l-access.

Inoltre, tordna li t-tifla tibqa' tircevi l-kura psikologika mehtiega; kif ukoll li l-konvenut għandu jevita li jesponi litt-tifla, ghall-prezenza ta' nisa li ma jkunux membri tal-familja tieghu, kemm-il darba l-minuri tibqa' topponi ghall-prezenza tagħhom. Il-konvenut, fuq xewqa tat-tifla, m'ghandux ipejjep fil-prezenza tagħha, kif ukoll ma jsirux mistoqsijiet fuq ommha jew diskors dwar is-separazzjoni tal-genituri.

Manteniment

Illi fir-rigward, il-Qorti tosserva li il-konvenut għandu jħallas lill-attrici bhala manteniment għat-tifla minuri s-somma ta' mijha, sitta u tmenin ewro (€186 [ekwivalenti għal LM80]) kull erba' gimħat, oltre l-ispejjeż kollha edukattivi u ta' saħħa tal-minuri.

Izda mhux qed jigi komputat ebda manteniment lill-attrici għaliha, stante li din kapaci tahdem, u fil-fatt tahdem, bi qligh; izda tafferma d-dritt tagħha li titlob manteniment mingħand il-konvenut bhala l-parti unikament hatja tas-separazzjoni, kemm-il darba l-attrici, volontarjament u għar-ragunijiet mhux fil-kontroll tagħha, tisfa' bla mezzi adegwati.

Kommunjoni ta' I-Akkwisti

Illi f'dan ir-rigward il-Qorti tikkonvidi I-konsiderazzjonijiet u konkluzzjonijiet ragġjunti mill-perit legali fir-relazzjoni tieghu, a fols. 514 sa 526, u taddottahom b' mod li għandhom jifformaw parti mill-gudizzju odjern; kopja tal-istess qed tigi annessa mal-gudizzju odjern [Appendici A].

Illi I-kommunjoni tikkonsisti fis-segwenti:

Attiv

- [1] il-proprietà immobili ndikata fil-paragrafu D, cioe' id-dar matrimonjali, il-hanut u l-istore.
- [2] il-mobbli ezistenti fl-isemmija fondi;
- [3] il-vetturi ndikati fil-paragrafu C;

Passiv

- [A] Dejn sostanzjali mal-Bank of Valletta indikat fil-paragrafu E;
- [B] Dejn sostanzjali mal-agenti kredituri tas-supermarket, ukoll indikat fil-paragrafu E;
- [C] Krediti parafernali tal-konvenut, ndikati fil-paragrafu B;
- [D] Krediti parafernali tal-attrici, indikati fil-paragrafu A, ghajr ghall-inkwilinat ta' għalqa magħrufa 'Ta' Gemmuna, Ta' Xatba, Siggiewi, li hi proprietà parafernali ta' I-istess attrici;

Illi I-assenjazzjoni tal-assi, attiv u passiv, għandha ssir kif konkluz mill-perit legali; izda I-Qorti tosserva, a skans ta' ekwivoku¹, li I-krediti parafernali tal-partijiet, huma krediti kontra I-kommunjoni tal-akkwisti, u għalhekk għandhom jitnaqqsu mill-kommunjoni, kemm-il darba jkun fadal assi sufficjenti fil-kommunjoni; filwaqt li I-inkwilinat tal-imsemmija għalqa, għandu jitqies bhala proprietà parafernali ta' I-attrici.

Decide

Għal dawn il-motivi tiddecidi billi:

---

¹ Fin-nota ta' sottomissionijiet ulterjuri prezentata mill-attiric fit-22 Lulju 2009, u li għalilha I-konvenut ma rrisoni, I-attrici rrilevat li l-fondi, inkluzi l-mobbli, tal-kommunjoni nbiegu bis-subbasta, u ma hemm xjen x'jinqasam bejn il-partijiet peress li fil-kommunjoni kien hemm hafna aktar passiv milli attiv.

Kopja Informali ta' Sentenza

- [1] tilqa' l-ewwel talba, fis-sens li tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partjiiet, bi htija unika tal-konvenut;
- [2] tilqa't-tieni talba;
- [3] tilqa' t-tielet talfba, kif stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Kura u Kustodja';
- [4] tilqa' ir-raba talba limitatament u fis-sens kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Manteniment';
- [5] tilqa' l-hames talba u tapplika fl-intier tieghu d-dispost tal-artikolu 48 Kap.16 kontra l-konvenut;
- [6] tilqa' is-sitt talba fis-sens kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni 'Kommunjoni ta' l-Akkwisti';
- [7] tilqa' s-seba' talba, u filwaqt li xxolji l-kommunjoni tal-akkwisti, tillikwidaha u tassenjaha kif stabbilit u ordnat fis-sezzjoni 'Kommunjoni ta' l-Akkwisti';
- [8] tichad it-tmien talba;
- [9] tilqa' id-disa' talba;

L-ispejjez ikunu kollha a kariku tal-konvenut; inoltre tordna li, fi zmien xahar, il-konvenut jhallas spejjez addizzjonali ta' mitejn u tletin ewro [€230], b'applikazzjoni tal-paragrafu 10 Skeda A Kapitlu 12, stante li, bin-nuqqas tieghu li jidher ghal diversi seduti quddiem il-perit legali, ikkaguna dewmin bla bzonn f' dawn il-proceduri.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----